

تلاش‌های مبتنی بر شواهد در بهداشت رفتاری
بازی و مهارت‌های اجتماعی برای
کودکان دارای اختلال طیف اتیسم

تألیف

مارجری شارلپ

راسل لنگ

ای. ریسیپولی

ترجمه

دکتر وحید نجاتی

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی

شیرین ارمغان

کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی کودک و نوجوان

دانشگاه شهید بهشتی

کتاب ارجمند

ارسال ایمیل: دریافت خبرنامه الکترونیکی انتشارات ارجمند به صورت ایمیل

فهرست

دربارهٔ نویسندگان	۱۱
مقدمه	۱۳
فصل ۱: فاتر از بازی سب گرمی	۱۷
فصل ۲: هر چه جای الزاماً بهتر نیست	۴۳
فصل ۳: همهٔ کودکان می‌توانند بازی کنند	۶۷
فصل ۴: ظاهر سازی نکنید	۹۹
فصل ۵: نور، دوربین، حرکت!	۱۲۹
فصل ۶: تجسم موفقیت	۱۶۹
فصل ۷: می‌خواهی بازی کنی	۱۸۸
فصل ۸: قدرت والدین	۲۲۴
فصل ۹: فرجام	۲۶۳
واژه‌نامه انگلیسی به فارسی	۲۷۷
واژه‌نامه فارسی به انگلیسی	۲۷۹

پا به سن گذاشتن چند مزیت گران بها دارد؛ ولی یکی از آنها نائل شدن به چشم انداز است؛ به خصوصاً چشم اندازی که به فرد این امکان را می دهد که از زیبایی محض پیشرفت کیفور شود. شدن کتاب حاضر فرصت بهره مندی از این منظر را برایم فراهم کرد. من به مدت نیم قرن در حوزه اتیسم فعالیت کرده ام و شاهد پیشرفت های شگرفی در حیطه درمان اتیسم بودم. بسیاری از این پیشرفت ها در این کتاب پوشش داده شده است.

مدت ها قبل زمانی که به عنوان دانشمندی کارشناسی دانشگاه لس آنجلس وارد حیطه اتیسم شدم، با تلاش هایی برای آموزش به کودکان دارای اتیسم مواجه گشتم. از آنجا که بسیاری معتقد بودند این کودکان «آموزش پذیر» هستند، همه ما فکر می کردیم زمینه کاری و حرفه ای مان از بین رفته است. خوشحالی من به ضعف ما وصف ناپذیر بود هنگامی که با کاربرست نظریه یادگیری امکان آموزش زبان را برای ساده مانند تقلید کلامی و غیر کلامی، نام گذاری اشیا، احوال پرسی های اجتماعی، بازی های ساده و غیره به این کودکان فراهم شد. به تدریج با بهره گیری از مداخلاتی که به دسترس ختمند بودند، چارچوبی غیر قابل انعطاف داشتند و بیشتر از مشوق های خوراکی استفاده می کردند، توانستیم خزانه رفتاری محدود ولی با اهمیتی را به کودکان آموزش دهیم. این جریان همانند زمین لرزه ای بود که تحسین و ستایش دیگران را به همراه داشت و همچنین ایرادهایی بر آن وارد بود مبنی بر اینکه در این روش برای تعمیم اثرهای درمانی به تمام زمینه ها و شرایط زندگی محدودیت های اساسی وجود دارد. در آن زمان نه تنها اطلاعات ما درباره طیف اختلال اتیسم محدود بود، بلکه در زمینه مهارت هایی که باید

آموزش می‌دادیم و نحوه و چگونگی آموزش آنها نیز آگاهی اندکی داشتیم و همچنین از توالی تحولی / عملکردی پیامدهای مداخله‌ای و اثرات متوازی درمان بی‌اطلاع بودیم. سپس وقتی تحلیل رفتار کاربردی به‌عنوان یک علم به رشد و جایگاه مورد نظر دست پیدا کرد، توانستیم اختلال طیف اتیسم، مسائل آموزشی و پیامدهای درمانی را بهتر و بیشتر درک کنیم و بدین ترتیب توانستیم زمینه‌دستیابی به دستاوردهای درمانی ضروری و جامعی را برای این کودکان فراهم کنیم. این پیشرفت مدیون پژوهش‌های علمی منظم و متمرکزی بود که مبتنی بر طرح‌های آزمایشی مناسب و توسط پژوهشگران و مؤسسه‌های، تحقیقاتی فراوان در آمریکا و خارج آن انجام شد.

آنچه در کتاب حاضر توسط شارلوت، لنگ و ریسپولی ارائه می‌شود بر پایه یافته‌های سال‌ها سال پژوهش علمی است که در زمینه آموزش مهارت‌های اجتماعی و بازی به کودکان دارای اختلال طیف اتیسم انجام شده است. از آنجاکه آسیب بازی و مهارت‌های اجتماعی در اتیسم از جمله خصایص بالینی‌ای هستند که بسیار مورد توجه بوده‌اند، پژوهش‌های فراوانی بر مطالعه این ویژگی‌ها متمرکز شده‌اند و مؤلفان کتاب حاضر با استفاده از یافته‌های این تحقیقات آخرین راهبردهای درمانی موجود در این حیطه را جمع‌آوری و ارائه کرده‌اند. این کتاب اطلاعات راستینی را در اختیار خوانندگان قرار می‌دهد و امکان حرکت به‌سوی بازی و مهارت‌های اجتماعی این اختلال را ممکن می‌سازد و با جمع‌بندی جامع پژوهش‌های مرتبط و آخرین راهبردهای درمانی، مجموعه‌ای کامل، با نگارش ساده و سرگرم‌کننده و مفید فراهم کرده است.

مجموعه در دست شما کتابی راهنما برای تدوین طرح درمان مهارت‌های اجتماعی و بازی، مانند آنچه در دستورالعمل‌های آشپزی می‌بینیم نیست. پیشنهاد می‌کنم اگر خواننده دنبال راهنمای گام‌به‌گام است، دنبال کتاب دیگری بسازد و به‌شماره‌هایش آرزوی توفیق دارم. به‌عنوان فردی که برای مدت چهل و پنج سال به آموزش مداخلات رفتاری مشغول بوده‌ام باید بگویم، این دست کتاب‌هایی که مانند کتاب آشپزی راهبردهای درمانی ارائه می‌دهند، به‌ندرت مفید و مؤثر از کار درمی‌آیند؛ زیرا مهارت‌های آموزشی آنان نه تعمیم‌یافته است و نه قابلیت تعمیم‌پذیری دارد. کلید اکتساب مهارت‌های تعمیم‌یافته که امکان عملکرد موفق درمانگر را با طیف گسترده‌ای از کودکان فراهم

می‌کند و آنان را قادر می‌سازد که بنا بر ضرورت محیطی و یا الزام هر کودک روش‌ها و راهبردهای درمانی را تغییر دهد و یا آنها را تعدیل کند، همانا درک نظریهٔ زیربنایی و اصول راهبردها و روش‌های درمانی است. آنچه خواننده بعد از خواندن این کتاب بدان دست می‌یابد، آگاهی و درک نظریه و اصول زیربنایی هر رویکرد درمانی است. مؤلفان ابتدا چشم‌اندازی از درمان مورد نظر ارائه می‌دهند. این اطلاعات از آن‌رو مفیدند که خواننده (متخصصان، محققان، خانواده‌ها، دانشجویان) را با نکات ضروری حیطهٔ مورد نظر آشنا می‌سازد. سپس مؤلفان مبانی نظری راهبردهای درمانی را با دقت و وضوح عنوان و سپس هر راهبرد را به‌طور خاص معرفی می‌کنند. آنها تنها به متن اکتفا نکردند، بلکه با استفاده از نمودارها و جداول فراوان توضیحات خود را گسترش داده‌اند.

در مجموع کتابی بسیار دل‌پذیر، مفید و عملیاتی در اختیار شماست که با ارائهٔ زمینه و منطق هر موضوع، دست‌خبر اندگان را از مفاهیم مهم آموزش مهارت‌های اجتماعی و بازی به کودکان دارای اختلال طیف اتیسم ارتقا می‌بخشد. ما دیگر همانند سالیان گذشته مهارت‌ها و مجموعه‌ای از مهارت‌های ساده را آموزش نمی‌دهیم. چقدر پیشرفت کرده‌ایم!

لورا اسکریمن

سن‌دیه‌گو، آمریکا